

EDUCATIEVE MASTER IN DE ECONOMIE

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

19 DECEMBER 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	9
2.4	Eindoordeel.....	10
3	Beoordelingsproces	11
4	Overzicht oordelen	12
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding	13
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)	14
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	16
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	18

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De domeinspecifieke leerresultaten van de component leraarschap werden gevalideerd op 15 oktober 2018. Deze domeinspecifieke leerresultaten kunnen niet autonoom gehanteerd worden, maar dienen samen gelezen te worden met de desbetreffende domeinspecifieke leerresultaten van de gerelateerde vakmaster(s). Samen vormen zij de domeinspecifieke leerresultaten voor de educatieve masteropleiding.

De visitatiecommissie (hierna commissie genoemd) stelt vast dat de opleiding haar visie heeft vormgegeven vanuit de sterktes van de bestaande Specifieke Lerarenopleiding en heeft gecombineerd met vernieuwende elementen uit de internationale en onderzoeksgebaseerde praktijk. Dit heeft geleid tot een heldere visie op modern leraarschap. De opleiding heeft eveneens de domeinspecifieke leerresultaten adequaat vertaald in opleidingsspecifieke leerresultaten.

De commissie meent dat het programma een gedegen vertaling is van de opleidingsspecifieke leerresultaten en de onderwijsvisie. Het programma van de opleiding is op een heldere wijze opgebouwd. Het programma omvat verschillende profilerende elementen uit de visie. De uitbouw van de vier trajecten met het oog op de maximale toegankelijkheid voor studenten uit de verschillende doelgroepen is een sterkte, aldus de commissie. De commissie merkt op dat er een degelijk intake- en opvolgingssysteem bestaat, maar vraagt ook blijvende aandacht om de voorkennis van de instromende studenten goed te monitoren. Dit zeker gelet op de brede instroom, zodat deze steeds van een voldoende hoog niveau is en aansluit bij de leerinhouden van het secundair onderwijs.

De commissie vindt de ambities die de opleiding uitspreekt op het vlak van internationalisering mooi. Om deze ambities te kunnen waarmaken, beveelt de commissie aan dat de opleiding duidelijke doelen en prioriteiten stelt, die een verrijking vormen voor de studenten.

De opleiding is sterk praktijkgericht. De stage kent een prima opbouw en de vakdidactieken zijn eveneens goed uitgewerkt. De contacten met het werkveld zijn sterk vormgegeven, zo meent de commissie. De opleiding ziet het werkveld als een partner om de visie van de opleiding samen vorm te geven. Ook de onderzoeksgerichtheid van het programma is goed vormgegeven, stelt de commissie. De opleiding is gestoeld op actuele en wetenschappelijke leerinhouden en de studenten doen geregeld aan onderzoek. De leerlijn die opbouwt naar de masterproef is adequaat vormgegeven. De commissie beveelt aan dat de opleiding nadenkt over wat een realiseerbare ambitie is voor de studenten, gelet op het aandeel van 9 studiepunten leraarschap in de masterproef. Deze bedenking geldt eveneens voor de studenten van het verkort traject.

De opleiding hanteert een gevarieerde mix aan werkvormen. De opleiding wil ook inzetten op blended learning, wat de commissie wil aanmoedigen. Het is positief dat de opleiding bij de verdere uitwerking van blended learning de aanwezige expertise hieromtrent in de CVO's wil aanwenden.

De opleiding werkt vanuit een geëxpliciteerd toetsbeleid, dat is afgestemd op de visie en het beleid inzake toetsen van de instelling. De beoordeling van de stage en de masterproef is goed doordacht. De commissie steunt de verdere uitbouw van het vakdidactisch onderzoek in de masterproef en suggereert daarbij om de rol van de vakmentor in de beoordeling voldoende inzichtelijk te maken.

De visitatiecommissie die de educatieve master in de economie van Vrije Universiteit Brussel heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Den Haag, 19 december 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor educatieve masteropleiding in de economie van de Vrije Universiteit Brussel.

Douwe Beijaard
(voorzitter)

Andreas Smets
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De opleiding profileert zich als een collaboratief lerend en onderzoekend team dat in partnerschap met scholen samenwerkt aan een gedeelde missie. De missie is door het team kernachtig als volgt geformuleerd: “De lerarenopleiding van de Vrije Universiteit Brussel leidt leraren op die in een team leren werken en die sterk staan om in een omgeving vol diversiteit voor iedere leerling maximale ontwikkelingskansen te creëren. Vanuit een onderzoekende houding ontdekken ze, met beide voeten in de praktijk, hoe ze hun vakexpertise optimaal in het onderwijs kunnen inzetten.” In haar onderwijsvisie integreert de opleiding alle rollen die zijn opgenomen in de basiscompetenties voor leraren. In de basiscompetenties zijn die rollen ingedeeld in verantwoordelijkheden op drie niveaus: de lerenden, school- en onderwijsgemeenschap en de maatschappij.

De opleiding heeft de visie gehanteerd bij de vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten naar de opleidingsspecifieke leerresultaten. Daarnaast zijn ook de onderwijscontext, de internationale onderzoeksliteratuur over het opleiden van leraren, consultatie van internationale vakgenoten en overleg met het werkveld inspiratiebronnen geweest voor het opstellen van de opleidingsspecifieke leerresultaten.

Overwegingen

De commissie vindt het positief dat de opleiding in haar visie voortbouwt op de sterktes van de bestaande Specifieke Lerarenopleiding en deze heeft gecombineerd met vernieuwende elementen uit de internationale en onderzoeksgebaseerde praktijk. Dit heeft geleid tot een heldere visie op modern leraarschap, zo meent de commissie. Mooi in de visie zijn de profilerende elementen zoals de aandacht voor de grootstedelijke context, taaldiversiteit, kansarmoede, maatschappelijke kwetsbaarheid en etnische en sociale polarisatie. Deze elementen zijn zichtbaar in de uitwerking van het programma.

De contacten met het werkveld zijn sterk vormgegeven, zo meent de commissie. De opleiding ziet het werkveld als een partner om de visie van de opleiding samen vorm te geven.

De commissie concludeert dat het beoogd eindniveau qua niveau, oriëntatie en inhoud een weerspiegeling is van de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding wordt in vier trajecten aangeboden:

- reguliere traject op campus Etterbeek: 90 ECTS, gespreid over 3 semesters, gericht op de domeinspecifieke component en de component leraarschap;
- verkorte traject op campus Etterbeek: 60 ECTS, gespreid over 2 semesters;
- verkorte traject op campussen Anderlecht-Diest-Leuven: 60 ECTS, gespreid over 2 tot 4 semesters;
- LIO-traject op alle campussen: 60 ECTS, gespreid over 2 tot 4 semesters.

Het reguliere traject richt zich op studenten met een bachelordiploma in de studiegebieden Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen of Handelswetenschappen en Bedrijfskunde. Het traject bekwaamt studenten in leraarschap en in hun vakdomein. De verkorte trajecten worden ingericht voor studenten die reeds een masterdiploma behaalden (zij-instromers). Studenten in deze trajecten worden op grond van hun masterdiploma vrijgesteld van de domeinspecifieke component. Hun programma telt nog 60 studiepunten uit de component leraarschap.

De leerresultaten worden naar leerinhouden vertaald aan de hand van zes leerlijnen: beroepspraktijk, reflecterend en onderzoekend handelen, pedagogiek en didactiek, vakdidactiek, vakinhoud, en visie op leraarschap. De leerdoelen en inhouden zijn over leerlijnen heen afgestemd en staan zo veel mogelijk in functie van de leerlijn beroepspraktijk, die een centrale plaats krijgt in het programma. De opleiding heeft er voor geopteerd om de leerlijnen te vertalen naar thematisch georiënteerde opleidingsonderdelen zoals bijvoorbeeld 'urban education' en 'school in partnerschap'. De opleiding tracht in de opleidingsonderdelen de integratie tussen enerzijds theorie en praktijk en anderzijds tussen het leraarschap en de domeincomponent te bewerkstelligen.

De leerlijn beroepspraktijk wordt gradueel opgebouwd en de contexten waarin de student moet functioneren nemen toe in complexiteit en qua verantwoordelijkheidszin. De studenten nemen in de opleiding twee vakdidactieken op: Economie, Project Algemene Vakken (PAV), Wiskunde en/of Informatica. In de leerlijn reflecterend en onderzoekend handelen leren de studenten een onderzoekende houding aan te nemen die praktijk en de theoretische componenten van domein en leraarschap verbindt. De studenten maken een masterproef van 18 studiepunten, waarvan 9 studiepunten gelinkt zijn aan het leraarschap. De studenten uit de verkorte trajecten maken een masterproef van 9 studiepunten. De klemtoon in de masterproef ligt op het evidence-based ondersteunen van klas- of schoolpraktijken aan de hand van een onderzoekscyclus.

Het didactisch concept en de gehanteerde werkvormen staan in functie van het combineren van praktijk met wetenschappelijke inzichten en referentiekaders. De praktijkcomponent creëert authentieke probleemstellingen waarop in de verschillende leerlijnen vanuit een wetenschappelijk kader verder wordt ingegaan. Verschillende opleidingsonderdelen van de beroepspraktijk zijn opgevat als *community service learning*, waarbij wordt ingespeeld op de vragen van partnerscholen. De wetenschappelijke inzichten worden aangereikt via een mix van groeperingsvormen en werkvormen zoals korte doceermomenten, interactieve hoorcolleges, discussies, werkcolleges, groeps- en individuele opdrachten en projectwerk. Integratie van praktijk en theorie gebeurt in kleine supervisiegroepen van peers, onder begeleiding van een leerbegeleider. Hierbij reflecteren studenten op diverse wijzen op het leraarschap: systematische reflectie op basis van werken, reflectieverslagen, reflectie-babbelboxen, video stimulated reflection en peer-coaching.

De opleiding kiest er ook voor om een blended aanbod te ontwikkelen voor studenten in de verkorte trajecten. Om deze studenten te ondersteunen biedt de opleiding een flexibel traject aan.

De opleiding zet in op de begeleiding van studenten. Startende studenten krijgen een intakegesprek met de onderwijsleerbegeleiders. De studenten worden opgevolgd via het StudentOpvolgSysteem (SOS), waarin ook de stageplaatsen van de student worden geregistreerd. SOS is ook een tool voor lerarenopleiders om onderling te communiceren over noden van de studenten aandachtspunten voor begeleiding, ondersteuning en remediëring vanuit de verschillende leerlijnen. De student wordt hierbij ondersteund en opgevolgd door de onderwijsbegeleiders vakdidactiek via stagebezoeken, de onderwijsleerbegeleiders in ontwerp- en reflectiesessies, de vakmentor, de taalcoaches en de coaches van collaboratief praktijkonderzoek.

De opleiding heeft ambities op het vlak van internationalisering omschreven. Alle studenten krijgen de mogelijkheid om een deel van hun studie in het buitenland te volbrengen. Delen van of gehele opleidingsonderdelen, waaronder ook stage, kunnen daartoe in een buitenlandse partnerinstelling of -organisatie afgelegd worden. De uitwisselingsmogelijkheden worden bepaald in functie van de mogelijkheden van de buitenlandse partners en houden rekening met het eigen *mobility window*. De opleiding biedt mogelijkheden aan via Erasmusprogramma's en zuidstages. De opleiding heeft ook aandacht voor internationalisation@home door studenten in contact te brengen met een internationale, meertalige en multiculturele dimensie van het leraarschap.

De opleiding streeft naar een evenwichtig personeelsbestand. Het Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP) garandeert het academisch karakter van de opleiding en draagt de eindverantwoordelijkheid over het onderwijs. De integratie tussen theorie en praktijk wordt gerealiseerd door onderwijsbegeleiders vakdidactiek en onderwijsleerbegeleiders. De grootte van het personeelsbestand is afgestemd op de studentenpopulatie.

De studie- en studietrajectbegeleiding van studenten omvat twee belangrijke luiken: begeleiding en ondersteuning via de dienst Studiebegeleiding en begeleiding door de onderwijs(leer)begeleiders van de opleiding. De opleiding is gehuisvest op vier locaties die voorzien zijn van les- en begeleidingslokalen van uiteenlopende capaciteit en ICT-infrastructuur.

Overwegingen

De commissie meent dat het programma een gedegen vertaling is van de opleidingsspecifieke leerresultaten en de onderwijsvisie. Het programma van de opleiding is op een heldere wijze opgebouwd. Het programma omvat verschillende profilerende elementen uit de visie, zoals de grootstedelijke context. De integratie van leerinhouden vindt de commissie een sterk punt, omdat op deze wijze de theorie, de praktijk, het leraarschap en de domeincomponent worden verweven. De commissie denkt wel dat de opleiding erover moet waken dat alle leerinhouden voldoende expliciet aan bod komen en op een valide wijze kunnen worden getoetst. De commissie vertrouwt er op dat de opleiding binnen de bestaande overlegstructuren hierover zal waken.

De uitbouw van de vier trajecten met het oog op maximale toegankelijkheid van verschillende doelgroepen is een sterkte, zo vervolgt de commissie. De commissie merkt op dat er een degelijk intake- en opvolgingssysteem bestaat.

De commissie vindt de ambities die de opleiding uitspreekt op het vlak van internationalisering mooi. Om deze ambities te kunnen waarmaken, beveelt de commissie aan dat de opleiding duidelijke doelen en prioriteiten stelt, die een verrijking vormen voor de studenten.

De opleiding is sterk praktijkgericht. De stage kent een prima opbouw, zo meent de commissie. De vakdidactieken zijn eveneens goed uitgewerkt. De samenwerking met het werkveld is goed vormgegeven en de commissie heeft er ook vertrouwen in dat de studenten goed zullen worden begeleid tijdens de stage.

Ook de onderzoeksgerichtheid van het programma is goed vormgegeven, stelt de commissie. De opleiding is gestoeld op actuele en wetenschappelijke leerinhouden en de studenten doen geregeld aan onderzoek. De leerlijn die opbouwt naar de masterproef is adequaat vormgegeven. De commissie ondersteunt de wens van de opleiding om in de masterproeven een groot luik vakdidactisch onderzoek te integreren. De commissie beveelt aan dat de opleiding nadenkt over wat een realiseerbare ambitie is voor de studenten, gelet op het aandeel van 9 studiepunten leraarschap in de masterproef. Deze bedenking geldt eveneens voor de studenten van het verkort traject. De opleiding heeft deze ambitie vormgegeven in uitgewerkte concepten van een onderzoekende houding, het doen van onderzoek en de onderzoekende leraar in de klas. De commissie meent wel dat het goed is om nader te expliciteren hoe deze concepten zich tot elkaar verhouden

De opleiding hanteert een gevarieerde mix aan werkvormen. De opleiding wil ook inzetten op blended learning, wat de commissie wil aanmoedigen. Het is positief dat de opleiding bij de verdere uitwerking van blended learning de aanwezige expertise hieromtrent in de CVO's wil aanwenden..

De commissie meent dat het ingezette personeel getuigt van veel expertise en moedigt de financiële inspanningen aan die de instelling op dit vlak vooropstelt. De commissie denkt wel dat de positie en de integratie van de medewerkers van de Centra voor Volwassenonderwijs aandachtspunten zijn waarmee de opleiding bewust dient om te gaan.

De commissie concludeert op basis van bovenstaande dat de onderwijsleeromgeving het voor studenten mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De opleiding heeft een evaluatiebeleid uitgewerkt in lijn met het instellingsbrede evaluatiebeleid, dat is uitgewerkt door de interfacultaire opleidingsraad. De opleiding kiest voor een model waarbij toetsing integraal deel uitmaakt van het onderwijsproces en de leeromgeving. Een goed uitgewerkt overleg tussen alle actoren ligt aan de basis van dit model.

Doorheen het programma hanteert de opleiding een mix van evaluatievormen zoals onder meer 'klassieke' assessmentvormen in de vorm van schriftelijke of mondelinge toetsing, evaluatie van ontwerpwerk via portfolio, observatie van simulaties, argumentatie van keuzes in ontwerp- en ontwikkelwerk of praktijkonderzoek, casusanalyses, projectwerk, opiniestukken, presentaties van ontwikkel- en onderzoekswerk voor peers of een breder publiek.

Er wordt aan de docenten gevraagd om toetsmatrijzen, kijkwijzers, beoordelingscriteria en rubrics te gebruiken om de validiteit en betrouwbaarheid te garanderen.

Overwegingen

De commissie vindt het goed dat de opleiding werkt vanuit een geëxpliciteerd toetsbeleid, dat is afgestemd op de visie en het beleid inzake toetsen van de instelling. De commissie meent dat de visie degelijk is vormgegeven, maar dat er ook nog aandacht naar verdere uitwerking mag blijven gaan.

De toetsing van de stage en de masterproef is volgens de commissie degelijk vormgegeven. Er gaat daarbij aandacht naar proces- en productevaluatie. De commissie zet de wens van de opleiding richting meer vakdidactisch onderzoek in de masterproef kracht bij en suggereert om de rol van de vakmentor in de beoordeling voldoende inzichtelijk te maken.

De commissie concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding educatieve master in de economie van Vrije Universiteit Brussel voldoende.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 13 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 13 november 2018 om 15 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Prof. dr. Nadine Engels**, (Voorzitter/ ZAP Pedagogisch profiel), Voorzitter IDLO, Leerlijn Pedagogiek en didactiek: onderwijs- en onderzoeksopdracht;
- **Prof. dr. Jo Tondeur**, (ZAP Vakdidactisch profiel), Leerlijn Vakdidactiek: verantwoordelijke vakdidactiek economie; onderwijs- en onderzoeksopdracht;
- **Prof. dr. Luc Hens**, (ZAP Domein Economie), Leerlijn Vakinhoud – domeinspecifieke component: onderwijs- en onderzoeksopdracht, Voorzitter Opleidingsraad Toegepaste Economische Wetenschappen;
- **Dr. Inge Bogaert**, (Onderwijsleerbegeleider), Leerlijn Reflecterend en onderzoekend handelen: onderwijsopdracht;
- **Wim Keyaerts**, (Onderwijsbegeleider Vakdidactiek), Leerlijn Vakdidactiek: onderwijsopdracht vakdidactiek economie, Leerlijn Beroepspraktijk: stagebegeleiding vakdidactiek economie;
- **Dr. Eva van Moer**, (Beleidsmedewerker), Leerlijn Beroepspraktijk: stagecoördinatie, Professionalisering.

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 13 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 19 december 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 B-1050 ELSENE +32 2 629 20 10 info@vub.ac.be www.vub.ac.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Jan Danckaert, Vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatieve master in de economie
Niveau en oriëntatie	Master
(Bijkomende) titel	Master of Science
(Delen van) studiegebied(en)	<ul style="list-style-type: none"> • Economische en toegepaste economische wetenschappen • Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	<ul style="list-style-type: none"> • 041 Business and administration • 0311 Economics
Opleidingsvarianten	<ul style="list-style-type: none"> • Regulier traject • Verkort traject
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	Regulier traject: <ul style="list-style-type: none"> • Brussel-Hoofdstad Verkort traject: <ul style="list-style-type: none"> • Anderlecht • Diest • Leuven
Studieomvang (in studiepunten)	<ul style="list-style-type: none"> • Regulier traject: 90 • Verkort traject : 60
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

Deze domeinspecifieke leerresultaten kunnen niet autonoom gehanteerd worden, maar dienen samen gelezen te worden met de desbetreffende domeinspecifieke leerresultaten van de gerelateerde vakmaster(s). Samen vormen zij de domeinspecifieke leerresultaten voor de educatieve masteropleiding.

1. De educatieve master beheerst gespecialiseerde theoretische en praktische kennis, vaardigheden en attitudes die de basiscompetenties voor leraren zoals geformuleerd in het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren' ondersteunt. Hij/zij is in staat om die kennis uit te breiden, te actualiseren, te verbreden, te verdiepen en te verbinden met actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen. Hij/zij kan die kennis inzetten om voor lerenden uitdagende leeromgevingen te creëren en kan op basis van die kennis, vaardigheden en attitudes eigen nieuwe ideeën voor de onderwijspraktijk ontwikkelen en aan de realiteit toetsen.
2. De educatieve master kan de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden in kaart brengen en een leeromgeving creëren die in al haar didactische componenten (leerdoelen, leerinhouden, leermaterialen, werk- en groeperingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij die beginsituatie en responsief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
3. De educatieve master kan een positief leer- en leefklimaat creëren, en door doelgerichte activiteiten en formele en informele interacties de brede persoonlijke, intellectuele en maatschappelijke ontplooiing van leerlingen ondersteunen.
4. De educatieve master kan de organisatie van onderwijs- en leeractiviteiten op korte en lange termijn plannen, met het oog op het evidence informed creëren van een gestructureerde, efficiënte, veilige en stimulerende leeromgeving.
5. De educatieve master kan communiceren met ouders of verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties met het oog op informatie-uitwisseling, het stimuleren van de betrokkenheid en participatie en het samen ontwikkelen van constructieve oplossingen om het leren van de lerenden te ondersteunen en te stimuleren.
6. De educatieve master kan constructief samenwerken met externe partners met het oog op het verrijken van het onderwijs- en vormingsaanbod en het faciliteren van de doorstroming tussen onderwijsniveaus en naar de arbeidsmarkt.
7. De educatieve master is in staat om zelfstandig het beschikbare (inter)nationale wetenschappelijk onderzoek in het domein van het leraarschap in het algemeen en zijn discipline in het bijzonder te ontsluiten en de inzichten toe te passen in de eigen klas- en schoolcontext.
8. De educatieve master kent de mogelijkheden en grenzen van verschillende theoretische paradigma's in onderwijskundig en (vak)didactisch onderzoek.
9. De educatieve master gaat, gesteund op wetenschappelijk evidentie, kritisch-reflectief om met informatie, onderwijspraktijken, methodieken en leermiddelen. Hij/zij is zich bewust van lacunes in de empirische evidentie voor het gepast invullen van het leraarschap.
10. De educatieve master is in staat om een volledige onderzoekszyclus te doorlopen over een onderwijsrelevant onderwerp.
11. De educatieve master kan op basis van een actieve en onderzoekende houding voor beroepsvernieuwing bijdragen aan schoolbeleid en schoolontwikkeling.
12. De educatieve master kan door onderzoekend leren en kritische zelfevaluatie zijn functioneren als leraar bijsturen en op deze manier richting en innovatie geven aan zijn professionele praktijk en ontwikkeling.

13. De educatieve master is in staat om in een schoolteam constructief samen te werken met collega's en initiatief te nemen tot, deel te nemen aan en leiding te geven aan disciplinair en interdisciplinair teamoverleg tussen leraren.
14. De educatieve master is in staat om over onderwijskundige thema's, het lerarenberoep, en zelf ontwikkelde oplossingen voor de onderwijspraktijk te communiceren met collega's en andere stakeholders in het onderwijs en als professional deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Prof. dr. Douwe Beijaard (*voorzitter*) begon zijn loopbaan als leraar in het Voortgezet Onderwijs, studeerde Onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen en promoveerde in 1990 aan de toenmalige Landbouwwuniversiteit te Wageningen op een proefschrift over het didactisch handelen van leraren. Vervolgens werkte hij bij de Universiteit Leiden en de Rijksuniversiteit Groningen. Sinds 2007 is hij als hoogleraar Professional Learning werkzaam bij de Eindhoven School of Education (EsoE) van de Technische Universiteit Eindhoven, die o.a. eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen verzorgt voor de bèta- en techniekvakken in het voortgezet onderwijs (vmbo-t/havo/vwo). Hij was van 2011 tot 2015 tevens directeur van EsoE. Hij vervulde/vervult diverse redactielidmaatschappen van (inter)nationale wetenschappelijke tijdschriften, is lid van de Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen in Nederland (ICL; samenwerkingsverband van de Nederlandse Vereniging van Universiteiten, de VSNU), maakt deel uit van het bestuur en de wetenschapscommissie van de landelijke onderzoeksschool ICO (Interuniversitair Centrum voor Onderwijsonderzoek) en was van 2014-2015 visiting professor aan de Universiteit van Turku (Finland). Hij was lid van diverse visitatiecommissies in binnen- en buitenland.

Wim Groot is Professor of Health Economics since 1998 and Professor of Evidence Based Education since 2008, both at Maastricht University. Since 2015 he is also Professor of Evidence Based Education and Labor Market Policy at the University of Amsterdam. In 1986 he received a M.A. degree in Economics from the University of Amsterdam and in 1992 a Ph.D degree in Economics from the same university. Between 2007 and 2015 he was a crown member of the Council of Public Health and Health Care (Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, RVZ). He is currently a member of the board of governance of the Dutch Patient Federation (NPCF), a member of the ZoNMW committees 'Topzorg' and 'Uitkomstgerichte Zorg', chairman of the Vidi committee 'Economie and Bedrijfskunde', chairman of the expert panel of NFK, and a member of the Advisory Board Health Care of the ING Bank. He was a consultant for various ministries in the Netherlands and for organizations like the EC, OECD and the Worldbank. From 2014 to 2016 he was a Consultant for the European Commission DG EAC to advise about the implementation and progress about the National Reform Program for the Netherlands as part of the Growth and Stability Pact. He has published more than 300 papers in international scientific journals. Until 2018, he successfully supervised 34 PhD students. In 2004 he obtained an honorary doctorate from the National University of Kiyv-Mohyla Academy in the Ukraine.

Luc Van Riet studeerde af als licentiaat G.H.S.O. Godsdienstwetenschappen aan de KU Leuven. In 1980-1981 werkte hij als leraar secundair onderwijs. Van 1981 tot 1992 was hij werkzaam als docent in de lerarenopleiding. Vanaf 1987 combineerde hij deze job met de deeltijdse functie van afdelingshoofd en stagecoördinator. Vanaf 1992 is hij directeur secundair onderwijs, sinds 1999 tot vandaag als coördinerend directeur van de netoverschrijdende scholengemeenschap Noordwest-Brabant. Van 2011 tot 2014 was hij ook deeltijds nascholer bij de dienst Nascholing van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Daarnaast is hij lid, voorzitter of begeleider van verschillende werk- en stuurgroepen in het kader van de initiële en voortgezette opleiding van directeurs secundair onderwijs.

Jacques Van Sloun deed in 1994 doctoraal examen bedrijfskunde aan de toenmalige Katholieke Universiteit Brabant. Van 1994 tot 1996 was hij tijdens zijn militaire dienstplicht actief als ondervrager bij de Militaire Inlichtingen Dienst en daarnaast als auteur landenstudies (bureau Midden Oosten) voor het Ministerie van Defensie. Vervolgens was hij in de periode 1996 tot 2016 jarenlang actief als onder meer HR Consultant en Business Partner bij diverse toonaangevende commerciële organisaties als Siemens, Deloitte en Abbott. Daarbij verwierf hij vooral expertise in project management, technical recruitment en executive search binnen de sectoren oil & gas, farmacie, academische ziekenhuizen en onderwijsinstellingen en de technische advieswereld. Op dit moment volgt hij de SLO Economie aan de Universiteit Hasselt. Na afronding van zijn studies gaat zijn ambitie uit naar een combinatie van HR consultancy en docentschap, beide op zelfstandige basis.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Pieter Soete** beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Andreas Smets**, beleidsadviseur kwaliteitszorg, VLUHR KZ, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier TNO Educatieve Master in de economie, Vrije Universiteit Brussel

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- 1. Overzicht van overleg m.i.v. agendabepaling
- 2. Schema van bestuurlijke context
- 3. Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- 4. Beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)
- 5. Matrix OLR – DLR – niveaudecriptoren VKS – basiscompetenties
- 6. Schematisch programmaoverzicht
- 7. Matrix opleidingsonderdelen – opleidingsspecifieke leerresultaten – werkvormen – evaluatievormen
- 8. Inhoudsbeschrijving van programma-onderdelen van de eerste 60 studiepunten
- 9. Onderwijs- en examenregeling
- 10. Overzicht van de contacten met het werkveld
- 11. Beschrijving van het personeel
- 12. Investeringsplan
- 13. Opleidingsspecifieke richtlijnen evaluatie
- 14. Afsprakenkader VLIR
- 15. Voorbeelden beoordelingsinstrumenten
- 16. Verwachte instroom

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding educatieve master in de economie.

